

РЕШЕНИЕ

№ 1688

гр. София, 17.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 04.03.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **1067** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК. Образувано е по жалба на [фирма] срещу решение № 14/05.01.2021 г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД), с което е установено, че при осъществяване на своята дейност жалбоподателя като правоприемник на [фирма] поддържа архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания в офиса на дружеството в сградата в [населено място], [улица], което представлява нарушение на чл.5 вр. чл. 4, ал.1 от ЗЗДискр. във връзка със защитен признак „увреждане“, наложена му е имуществена санкция в размер на 500лв. и е предписано да преустанови дискриминацията по признак „уреждане“ като предприеме необходимите действия за изграждане на достъп на лица с увреждания до посочения офис в 1 мес. срок от получаване на решението.

Жалбоподателят сочи, че процесното решение е издадено при липса на фактически и правни основания, защото критериите за достъпност на архитектурната среда се определят в наредба по чл. 53, ал.3 от ЗХУ, каквато към момента не е издадена. По отменения ЗИХУ действа Наредба № 4 за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията на достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. В чл. 14 от нея са посочени изискванията за достъпност на външните стълби, като процесните отговарят на тях. На следващо място констативният протокол е издаден на основание на ЗИХУ, при условие че този закон е отменен. Освен това §6 от ЗИХУ (отм.) обхваща само обществени сгради и съоръжения, а процесният офис се намира в сградата – частна собственост. Освен това

не са налице и белезите на дискриминация, защото предоставяните от дружеството финансови услуги могат да се извършват онлайн или по телефона. Не е установена формата на дискриминация, неблагоприятното третиране и причинната връзка между него и конкретно действие или бездействие на жалбоподателя. Сочат се и процесуални нарушения – неуведомяване на дружеството за съдържанието на доклада, с който КЗД се е самосезирала. По тези съображения се иска отмяна на решение № 14/05.01.2021 г. на Комисията за защита от дискриминация. Претендират се разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 200лв.

Ответникът - Комисия за защита от дискриминация, редовно уведомена, чрез процесуалния си представител изразява становище за неоснователност на жалбата. Претендират се разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 200лв. Прави се възражение за прекомерност на адвокатския хонорар на пълномощника на жалбоподателя.

СГП, уведомена с писмо, не прави искане за конституиране като страна в производството и не изпраща представител.

При извършен анализ на представените с административната преписка и приложени по делото писмени доказателства, Административен съд София град, второ отделение, 41 състав, приема за установена следната фактическа обстановка:

Производството пред административния орган е образувано в резултат на служебна проверка от служители на КЗД в офис на К. Кредит в [населено място] на адрес [улица], при която е установено, че пред магазина има едно стъпало. Няма изградена архитектурна достъпност за хора с двигателни увреждания. Приложен е снимков материал, от който е видно, че става въпрос за едно ниско стъпало без рампа или подемна платформа за инвалиди. За случая е съставен констативен протокол № 12-11-887 от 19.03.2019г., който с доклад на член на КЗД от 16.07.2019г. е представен на председателя на комисията за образуване на производство. Такова е образувано с решение по протокол № 11 от 17.07.2019г. на КЗД. Преписката е разпределена на Ad hoc заседателен състав, който е определил председател и докладчик. Докладчикът е провел процедура по проучване като е дадена възможност на жалбоподателя да изрази становище по изложените в доклада констатации. Към писмото, с което дружеството е уведомено за преписката, докладът от 16.07.2019г. не е приложен. В отговор от 24.02.2020г. жалбоподателят посочва, че не е запознат с доклада, но е запознат с констативния протокол и не е съгласен с констатациите в него. Прилага договор за наем от 06.02.2019г. със собственика на помещението със срок една година и автоматично подновяване с още една година при липса на предизвестие от някоя от страните за прекратяването му.

Въз основа на проучването е изготвено заключение на докладчика (л. 25) по преписката. На 15.10.2020г. е проведено заседание на КЗД, за което жалбоподателят е редовно уведомен, но не е изпратил представител. В резултат е постановено процесното решение, в което е прието, че ползваното от жалбоподателя помещение е офис с търговско предназначение, който предоставя публични финансови услуги. Същият не е достъпен за хора с ограничена подвижност, което представлява неравно третиране, тъй като гражданите без увреждане имат техническа възможност за достъп до обекта, докато тези с увреждания нямат такава възможност. Поради това е прието, че е налице осъществена дискриминация по чл. 4 ал.1 във връзка с чл.5 от ЗЗДискр. по защитен признак „увреждане“, дадено е задължително предписание за отстраняване на констатираното нарушение и е наложена имуществена санкция в размер на 500лв. с

оглед необходимостта наказанието да има разубеждаващ и възпиращ ефект.

При така установената фактическа обстановка, настоящият състав прави следните правни изводи:

Оспореният акт е съобщен на жалбоподателя на 10.01.2021г., а жалбата е подадена на 22.01.2021г., т.е. в срок. Същата е процесуално допустима като подадена от лице-адресат на издадения административен акт, чийто права и законни интереси са накърнени с издаването му, в преклузивния 14-дневен срок и разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Компетентността на КЗД е уредена в разпоредбата на чл. 47 от ЗЗДискр., където са регламентирани правомощията, с които разполага при решаването на визираните в същия текст въпроси, в качеството ѝ на независим специализиран държавен орган, осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите. В случая решението е издадено от компетентен орган при обсъждане на относимите факти и правилно приложение на процесуалния и материалния закон. Не са налице сочените от жалбоподателя процесуални нарушения, изразяващи се в неосигурена възможност да се запознае с доклада за самосезиране. Първо, такава възможност е съществувала на място, но жалбоподателят не се е възползвал от нея. Второ, съдържанието му е възпроизведено в писмото на докладчика по преписката, което жалбоподателя е получил на 14.02.2020г. Следователно правото му на защита не е нарушено, като същият е имал възможност да възрази срещу доклада и в проведеното открито заседание на комисията, за което е бил надлежно уведомен, но не се е явил.

Пряка дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по чл.4, ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Законът за защита от дискриминация цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение според признаците, изброени в разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който РБ е страна. За да е налице проява на дискриминация или тормоз по смисъла на ЗЗДискр., е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр.

В случая жалбоподателят е санкциониран за извършено нарушение на чл.4, ал. 1 във връзка с чл. 5 от ЗЗДискр. по защитен признак „увреждане“. Изискването за достъпност на архитектурната среда е въведено с чл.9 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (ратифицирана със закон на 26.01.2012 г., ДВ, бр. 12 от 10.02.2012 г.) Държавите, ратифицирали конвенцията, са длъжни да предприемат мерки, които да идентифицират и премахват всякакви пречки и прегради пред достъпността по отношение на: а) сгради, пътища, транспортни и всякакви други открити и закрити съоръжения, включително училища, жилищни постройки, здравни заведения и работни места; б) информационни, комуникационни и други услуги, включително информационни системи и услуги за спешна помощ. Нормата на чл. 4 от ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на признак "увреждане". Разпоредбата на чл.5 от ЗЗДискр. определя като дискриминация изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места.

Законът не дава дефиниция какво се разбира под публично място. Това понятие следва да се тълкува, изхождайки от целта на ЗЗДискр. и в съответствие с чл.9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания – съгласно цитираната норма от Конвенцията целта е да се даде възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, като имат достъп до всички удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Следователно сградите, в които се предоставят финансови услуги, предлагани публично, могат да се определят като публично място.

Изискването на чл.5 от ЗЗДискр е императивно и абсолютно и засяга всички правни субекти, които осъществяват контрол върху публичното място – независимо дали тези субекти са публични или частни. Възраженията на жалбоподателя в този смисъл и аргументите, които черпи от § 6 от ПЗР на ЗИХУ(отм.), са неоснователни. В съдебната практика този въпрос се решава еднозначно – задължение и отговорност за осигуряване на достъпна архитектурна среда имат и частните субекти, щом предлагат обществени услуги (Решение №6959 от 09.06.2016г. на Върховния административен съд по адм.д.№6376/2015г.) Това задължение произтича и от нормите на чл.2 от Наредба № 4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания във връзка с чл.169, ал.2, т.4 от Закона за устройство на територията (ЗУТ). Съдът приема, че нормите на наредбата са адресирани към всички собственици и наематели на сгради с обществено предназначение, чиято експлоатация изисква изграждане на съответните елементи на достъп, като е ирелевантно кой трябва да осигури изграждането и кой да го заплати. Това е въпрос на вътрешните отношения между собственик и наемател и не може да бъде аргумент за неизпълнение на законовото задължение за осигуряване на достъпна среда.

"Достъпна среда" съгласно §1, т. 2 от Наредба № 4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания, е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания, може да ползва свободно и самостоятелно. В този смисъл твърденията на жалбоподателя, че стъпало отговаря на чл. 15 от нея са напълно неоснователни. Първо, посочената разпоредба касае изискванията за достъпност на лица със зрителни увреждания и изисква маркиране на стъпалото с цвят, контрастен на цвета на съседната настилка, както и ивица от тактилна настилка с ширина 90 cm по посока на движението, оцветена контрастно; монтиране на парапети с тактилен знак. Видно от приложената снимка, такова маркиране и парапет на процесното стъпало липсват. Второ, КЗД е приела, че липсва достъпна среда да офиса на жалбоподателя за лица с двигателни увреждания, за което са относими разпоредбите на чл. 16 и 17 от Наредбата. Видно от приложената снимка, на процесното стъпало не е изградена нито рампа, нито е монтирана подвижна платформа. Следователно всяко лице с ограничен достъп поради увреждания, свързвани с придвижването (например в инвалидна количка), е в невъзможност да преодолее наличното стъпало, което го поставя в неравностойно положение спрямо другите лица без увреждания. Неоснователни са доводите, че предлаганите от офиса финансови услуги се предоставят онлайн, защото това също не ги прави достъпни. За да ползват такива услуги, лицата с двигателни увреждания следва да имат интернет и съответно

устройство, от което да могат да ползват интернет страницата на дружеството – смартфон, компютър, таблет. Това ги поставя в неравностойно положение спрямо лицата без увреждания, които могат на място в офиса да се ползват от съответните финансови услуги и да подпишат лично съответните договори.

Неосигуряването на достъпна среда е въведено от закона като отделна, самостоятелна форма на дискриминация, при която не се изисква съпоставяне с други лица в сходно положение – не е необходимо да се установява, че при предоставяне на услуги в офиса на К. кредит в [населено място] конкретно лице с увреждания е било третирано по-неблагоприятно от друго лице, което не притежава този защитен признак. Това е така, защото липсата на достъпна среда, лишайки хората с увреждания от възможността да участват самостоятелно и пълноценно в обществения живот, сама по себе си представлява неравноправно третиране и не е необходимо това да се установява с конкретни житейски примери.

Съдът приема, че за жалбоподателя като доставчик на обществени услуги и наемател на обекта с обществено ползване съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, включително за лица със затруднена двигателна подвижност. Като не е осигурил такава, жалбоподателят е допуснал неравно третиране по отношение на тези лица. Решението на КЗД в тази му част е законосъобразно като съобразено с материалния закон и с целта му.

Изрично правомощие на КЗД, регламентирано в чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., е да дава задължителни предписания по спазването на закона. Волеизявлението на органа има властнически характер, тъй като е с обвързващо действие по отношение на жалбоподателя, поради което за разлика от препоръките по т.б от същия член подлежи на съдебно обжалване. Доколкото наличното стъпало пред офиса на жалбоподателя не осигурява достъпна среда и предвид изложеното по-горе относно задължението му да изгради и поддържа такава, съдът приема, че дадените задължителни предписания са законосъобразни, тъй като те съответстват на установените факти и на материалния закон и са насочени към постигане на целта му. Решението на КЗД в тази му част е също законосъобразно и жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена.

Съгласно чл. 80, ал. 1 и 2 ЗЗДискр който не изпълни задължение, произтичащо от този закон, се наказва с глоба от 250 до 2000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. Когато нарушението е извършено при осъществяване дейността на юридическо лице, на него му се налага имуществена санкция в размер от 250 до 2500 лв. Осигуряването на достъпна архитектурна среда е задължение, което произтича пряко от ЗЗДискр. Законодателят не е определил налагането на санкцията като кумулативна мярка, следваща се от установена дискриминация, а е предоставил преценката за това на КЗД. Ето защо административният орган следва да изложи мотиви относно целта и размера на санкцията. И ако превантивната цел на санкцията произтича от целта на закона – да се предотврати за в бъдеще допускането на дискриминация и да мотивира лицето да поддържа достъпна архитектурна среда, то размерът на санкцията следва да бъде конкретно определен и индивидуализиран. Административният орган е изложил мотиви защо определя санкция над законоустановения минимум – за постигане на целта на закона и за да има наказанието разубеждаващ и възпиращ ефект. Съдът намира, че решението в тази част също е законосъобразно, защото минималната санкция не е достатъчна, за да мотивира жалбоподателя да промени разбирането си за осигуряване на достъпна среда и да постави рампа или подемна платформа, която да може да се използва самостоятелно и без опасност от инциденти.

Предвид изхода на правния спор разноските са в тежест на жалбоподателя. На основание чл.143, ал.4 от АПК, във връзка с чл.78, ал.8 от ГПК, възнаграждението за процесуален представител на ответника следва да се определи в размера по чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ – 100 лева.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София-град, II отделение, 41^{-и} състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на [фирма] срещу решение № 14/05.01.2021 г. на Комисията за защита от дискриминация.

ОСЪЖДА [фирма] да заплати на Комисията за защита от дискриминация разноски по делото в размер на 100 лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, подадена чрез АССГ в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: